

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประสิทธิผลการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี และ (3) วิเคราะห์ชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี (4) ศึกษาข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัด นนทบุรี จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.5 อายุระหว่าง 30-39 ปี คิด เป็นร้อยละ 48.0 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.9 ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นผู้ปกครอง และชุมชน คิดเป็นร้อยละ 71.8

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ระดับผลการปฏิบัติที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รองลงมา ด้านการบรรลุ วัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์ โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์ พบว่า ระดับผลการปฏิบัติที่มีต่อ ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็น อันดับแรก ได้แก่ เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ โดยผ่านกิจกรรมประจำวันของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก รองลงมา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีครูช่วยสนับสนุนอำนวยความสะดวกทำให้เด็กเกิด ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ตัดสินใจด้วยตนเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ อบรม.เปิด

โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ด้านผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ระดับผลการปฏิบัติ ที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ เด็กมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข รองลงมา เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ เด็กมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

5.1. 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก รองลงมา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตามลำดับโดยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก พบว่า ระดับการปฏิบัติที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก จัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก รองลงมา ครูผู้ดูแลเด็ก มีการจัดกิจกรรมโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร พบว่า ระดับการปฏิบัติที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค รองลงมา ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็กพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ทันสมัย

3) ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติที่มีต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสื่อสารนโยบายให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ รองลงมา ผู้บริหารมีการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ นโยบายมีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการ

4) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ระดับการปฏิบัติที่มีต่อ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความ รับผิดชอบ อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติแก่บุคลากรสม่ำเสมอ

5) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ระดับการปฏิบัติที่มีต่อ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ) รองลงมา ผู้ปกครองสนับสนุนทรัพยากรเพื่อ การศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการกำหนดแผนการจัดการับประกันความร่วมมือกับครูผู้สอน

5.1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

1) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างง่าย พบว่า ตัวแปรต้นทุกตัวมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ใน จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์จากมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ (1) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก (2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก (3) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (4) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร และ (5) ด้าน นโยบายและแผนการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า ปัจจัยด้าน นโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำของ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบล ในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการ จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ชุดตัวแปรต้นที่ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก (2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (3) ด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง เป็นชุดตัวแปรที่ดีที่สุด ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรีซึ่งแสดงสมการที่ใช้ในการพยากรณ์ คือ

$$Y = 0.709 + 0.449x_1 + 0.402x_2 - 0.174x_3 + 0.152x_4 \dots\dots\dots(1)$$

จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ชุดปัจจัยซึ่งประกอบด้วย นโยบายและแผนการจัดการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนจะสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งในทางทฤษฎีตัวแปรการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร

5.1.5 ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

- 1) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่าต้องมีการสร้างการจูงใจให้ทราบว่าศูนย์ฯ ใกล้บ้านมีประสิทธิภาพ รongลงมา ควรสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย และไม่ควรมีการแบ่งเขตหรือตำบล, ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ทุกด้าน
- 2) ด้านการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า ผู้ดูแลควรมีความใส่ใจ ละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ความปลอดภัยเกิดขึ้นกับเด็กเล็ก รongลงมา หน่วยงานควรจัดอบรม และให้ความรู้ความถูกต้องเกี่ยวหลักการแนวทางการประเมินเด็กเล็ก และอยากให้ครูค่อย ๆ ชี้แนะหรือสอน เมื่อเด็กปรับตัวได้แล้วจะสามารถให้ความร่วมมือได้ดี

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับผลการปฏิบัติที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาไปถึงรายข้อพบว่า เด็กมีความสุขทางจิตใจ และมีความสุข ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี จัดการศึกษาปฐมวัยโดยให้ความสำคัญกับ พัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เน้นให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กและแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อม

ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน จึงทำให้ เด็กมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข และเด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความสุขพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย, 2547, น.9) โดยการมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี และมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข นอกจากนี้จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถเทียบเคียงได้กับงานวิจัยของ พิณวดี เคนไชยวงศ์ (2554) ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ มนต์วีร์ จันทร์งษ์ (2554) ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับประสิทธิผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งงานวิจัยของ กฤษกร มุลาสิน (2552) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองเด็กเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งหมายความว่า หากปัจจัยดังกล่าวพัฒนาขึ้นหนึ่งระดับก็จะทำให้ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีขึ้นหนึ่งระดับด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า การจัดการศึกษานั้นจะมีประสิทธิผลได้นั้นจะต้องมี

องค์ประกอบที่หลากหลาย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วก็จะประกอบด้วยนโยบายและแผนการจัดการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮอย และ มิสเกล (Hoy and Miskel, 1991) อธิบายไว้ว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา คือการที่ผู้บริหารการศึกษาสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นจุดศูนย์รวมในการจัดการศึกษา ทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจ ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนประสิทธิภาพการจัดการศึกษา หมายถึง การที่ผู้นำทางการศึกษาสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียน โดยอาศัยหลัก 4 ประการ คือ การปรับตัว (Adaptation) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) การบูรณาการ (Integration) และการคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบค่านิยม (Latency) จนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ หรือแนวคิดของ กำธร ปุณณวัฒน์กุล (2550 , น.55) อธิบายไว้ว่า ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือ ผลของความร่วมมือของผู้บริหาร คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันตามภารกิจ จนบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา คณะครูพึงพอใจกับผลผลิตและการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จากผลการศึกษาข้างต้นสามารถเทียบเคียงได้กับงานวิจัยของ ทศพร จรุงพันธ์ (2553) ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหารในด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรืองานวิจัยของ ศิริพร ทองธรรมจินดา (2553) ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วิเคราะห์หาค่าปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถมีความแม่นยำในการพยากรณ์เท่ากับ 75.70 และมีเพียงปัจจัยเดียวที่ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี คือ การส่งเสริมสนับสนุนของ

ผู้บริหาร ทั้งนี้ผลการศึกษาย่างต้นจึงขัดแย้งกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 , น.111) ที่ได้อธิบายไว้ว่า การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในระบบสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท (1) ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กให้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ความก้าวหน้าอยู่เสมอ (3) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี

4.1 ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่าต้องมีการสร้างการจูงใจให้ทราบว่าศูนย์ฯ ใกล้บ้านมีประสิทธิภาพ รองลงมา ควรสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย และไม่ควรมีการแบ่งเขตหรือตำบล, ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ทุกด้าน จากข้อเสนอแนะข้างต้นสอดคล้องกับกระทรวงมหาดไทย (2545, น.7-10) อธิบายไว้ว่า การจัดการศึกษาจัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคมวัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่เด็กทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กและผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็กโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่างๆในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุขซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา สำหรับการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ทุกด้านนั้น เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยอยู่แล้ว ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก นักเรียนจะเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากสภาพแวดล้อม การกระทำ การรับรู้จากรูปธรรมมากกว่านามธรรม การได้รับคำชมเชย จะช่วยให้เกิดความภูมิใจ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้เด็กวัยนี้มีประสิทธิภาพ ควรนำวิชาการต่างๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกัน เป็นกิจกรรมที่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยมีครูเป็นผู้แนะนำการทำกิจกรรมต่าง ๆ และให้เด็กเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง การแบ่งประเภทของการจัดกลุ่ม การแก้ปัญหา การใช้ภาษา ตลอดจนเกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ ให้สามารถจัดการศึกษาปฐมวัยได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยผลการวิจัยและทฤษฎีพัฒนาการเด็กอย่างแท้จริง เพื่อให้เด็กแต่ละคนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, น.5-6)

4.2 ด้านการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า ผู้ดูแลควรมีความใส่ใจ ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้ความปลอดภัยเกิดขึ้นกับเด็กเล็ก รองลงมา หน่วยงานควร

จัดอบรม และให้ความรู้ความถูกต้องเกี่ยวหลักการแนวทางการประเมินเด็กเล็ก และอยากให้ครูค่อยๆ ชี้แนะหรือสอน เมื่อเด็กปรับตัวได้แล้วจะสามารถให้ความร่วมมือได้ดี จากข้อเสนอแนะข้างต้น ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ความเอาใจใส่ในประเด็นต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพราะผู้บริหารจะใกล้ชิดกับครูผู้สอน เด็กนักเรียน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ ในการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และครูและผู้ดูแลเด็กควรจัดกิจกรรม ต่างๆ ในรูปแบบบูรณาการโดยผ่านการเล่น ไม่จัดแยกเป็น รายวิชา เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ต้องคำนึงถึงหลัก ในการจัดประสบการณ์โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ กิจกรรมที่จัด ให้มีความสมดุลที่让孩子ได้ริเริ่มกิจกรรมและ ครูวางแผนกิจกรรมโดยมีการสอดแทรกคุณลักษณะ และค่านิยมที่เหมาะสม กิจกรรมที่จัดในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีสื่อการเรียนการสอนที่ เพียงพอ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ร่วมกันพัฒนาเด็ก มีการประเมินพัฒนาการของเด็ก ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควร ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอีกทางหนึ่งเพื่อสนับสนุนข้อเสนอแนะข้างต้น ซึ่งประเวศ วะสี (2541, น.16) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่ายังไม่ได้ระดมทรัพยากรทางสังคมทั้งหมด มามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ยังไม่ได้สร้างคนที่คิดเป็นทำเป็นและมี คุณธรรมจริยธรรมอย่างที่จะเป็นมีความจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาให้เป็นการศึกษาสำหรับคน ทั้งหมดอย่างแท้จริงสังคมทั้งหมดต้องมีสิทธิเสรีภาพและบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมการจัด การศึกษาและปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้จริง ในขณะที่ การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่ให้แก่เด็กที่ครูและผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกัน และ พร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีหลายนัย นับจากการ เป็นผู้รับสารสนเทศ อาสาสมัคร จนถึงเป็นผู้วินิจฉัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2550, น.33)

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์ พบว่า อนาคตเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรทำหน้าที่ในการประสานงาน ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชน และผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมกันกำหนดทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) จากผลการศึกษาประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ด้านผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า เด็กมีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และผู้ปกครองนักเรียนควรร่วมกันหาแนวทางการจัดประสบการณ์ให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

3) จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษา ดังนั้นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

4) จากการวิเคราะห์ชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหารไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี ดังนั้นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีมาตรการในการกำกับดูแลผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา อบรมเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติ เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขต่อไป

5) จากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า (1) ด้านนโยบายและแผน มีปัญหาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ข้อเสนอแนะว่า ควรมีนโยบายที่ชัดเจนกว่านี้ และอธิบายให้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน (2) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร มีปัญหาผู้บริหารจัดสื่อการเรียนไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการสิ้นเปลือง ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับเด็กส่งเสริมสนับสนุนทุกด้าน (3) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหา ไม่ค่อยได้พบกับ ผอ.ศูนย์ ไม่ค่อยได้เห็นบทบาท ข้อเสนอแนะว่า ผอ.ศูนย์ควรใช้สิทธิและโอกาสในการตัดสินใจในเรื่องการปฏิบัติให้เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ และ ผอ.ศูนย์ควรพัฒนาความเป็นผู้นำ มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยนี้อย่างแท้จริง ควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก มีปัญหา พื้นที่ในการจัดกิจกรรมยังไม่พอกับจำนวนเด็ก ข้อเสนอแนะว่าควรพาเด็กไปทำกิจกรรมข้างนอกบ้างหรือแลกเปลี่ยนสถานที่อื่นๆ (5) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีปัญหาผู้ปกครอง ชุมชนตระหนักถึงคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อเสนอแนะว่าชุมชนควรเข้ามามีส่วน

ร่วมในการจัดกิจกรรมของเด็กเล็กให้มากขึ้น สำหรับประเด็นประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบปัญหาและข้อเสนอแนะ (1) การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ข้อเสนอแนะว่าต้องมีการสร้างแรงจูงใจให้ทราบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใกล้บ้านมีประสิทธิภาพ (2) ผลการพัฒนาเด็กตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีปัญหาเด็กมีกิจกรรมเพียงแค่วิธีเรียนและเล่น ข้อเสนอแนะว่าผู้ดูแลควรมีความใส่ใจ ละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ความปลอดภัยเกิดขึ้นกับเด็กเล็ก

5.3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัย

- 1) การศึกษาครั้งนี้พบว่ากรอบการวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถอธิบายปรากฏการณ์ของประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรีได้ดี ควรนำกรอบการวิเคราะห์จากการวิจัยนี้ไปทดสอบอีกครั้งว่า กรอบการวิเคราะห์นี้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ ประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ได้หรือไม่ หรืออธิบายได้มากน้อยเพียงใด
- 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละพื้นที่ว่ามีระดับประสิทธิภาพอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป
- 2) ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี โดยเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี เพื่อใช้ประกอบในการค้นหาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป